

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 9CoCsp/15/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8721200736
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 04. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Monika Jusková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2022:8721200736.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Moniky Juskovej a členov senátu, sudkyne JUDr. Jany Burešovej a sudcu JUDr. Eduarda Valenčina v spore žalobkyne: R. Y., nar. XX.XX.XXXX, bytom U. XX/X, XXX XX U., právne zastúpená: Advokátska kancelária Mgr. Ondrej Barna, so sídlom Zámocká 529/34, 091 01 Stropkov, IČO: 52 824 837, proti žalovanému: HOME CREDIT Slovakia a.s., so sídlom Teplická 7434/147, 921 22 Piešťany, IČO: 36 234 176, právne zastúpený: Advokátska kancelária GOLIÁŠOVÁ GABRIELA, s.r.o., so sídlom Piaristická 707/25, 911 01 Trenčín, IČO: 47 234 679, o vydanie bezdôvodného obohatenia v sume 1.243,66 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Poprad č.k. 21Csp/19/2021-73 zo dňa 24.11.2021, takto

rozhodol:

Zrušuje rozsudok a vracia vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Poprad (ďalej aj len „súd prvej inštancie“) napadnutým rozsudkom rozhodol takto:
„I. Žalovaný je povinný vydať žalobkyni sumu 1.243,66 eur s 5 % ročným úrokom z omeškania z dlžnej sumy od 17.3.2021 do zaplatenia a to všetko do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.
II. Žalobkyni priznáva voči žalovanému náhradu trov konania v plnom rozsahu s tým, že súd rozhodne o trovách konania uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.“

V dôvodoch svojho rozhodnutia uviedol, že žalobkyňa sa žalobou súdu prvej inštancie doručenou 16.03.2021 domáhala vydania bezdôvodného obohatenia vo výške 1.243,66 eura s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne z dlžnej sumy od druhého dňa po dni doručenia žaloby a náhrady trov konania. Žaloba bola odôvodnená tým, že v konaní vedenom na Okresnom súde Poprad pod sp.zn. 13Ro/611/2014 o zaplatenie sumy 1.664,50 eura, bola ako spotrebiteľka úspešná a žaloba bola v celom rozsahu zamietnutá. Rozsudok sa stal právoplatným 15.12.2020. V dôvodoch rozsudku bolo uvedené, že úver zo zmluvy, nárok z ktorej bol predmetom konania bol bezúročný a bez poplatkov. Rozdiel medzi čerpanou sumou úveru 7.671,93 eura a ňou zaplatenou sumou 9.112,74 eura je bezdôvodným obohatením na strane žalovaného.

Súd prvej inštancie konštatoval, že žalovaný so žalobou nesúhlasil. Mal za to, že žalobu je potrebné zamietnuť nakoľko žalobkyňa svoje skutkové tvrdenia nepodložila dôkazmi. Vzniesol taktiež námietku premlčania, argumentujúc, že v prípade práva na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia zákon ustanovuje 2-ročnú subjektívnu dobu a 3-ročnú objektívnu dobu. V deň podania žaloby bol nárok premlčaný v objektívnej 3-ročnej premlčacej dobe, ktorá začala plynúť od poslednej splátky úveru čo bolo 18.02.2015 a uplynula 18.02.2018.

Z vykonaného dokazovania súd prvej inštancie zistil, že strany sporu uzavreli 03.05.2004 úverovú zmluvu č. XXXXXXXXXXXX o poskytnutí revolvingového úveru. V konaní vedenom na Okresnom súde Poprad pod sp.zn. 13Ro/611/2014, predmetom ktorého bolo zaplatenie sumy 1.664,50 eura, v ktorom bola žalobkyňa žalovanou, bolo rozhodnuté tak, že žaloba bola zamietnutá nakoľko zmluva, nárok z ktorej bol predmetom konania neobsahovala zákonom vyžadované náležitosti o spotrebiteľskom úvere, nebola z nej zrejماً splatnosť jednotlivých splátok úveru a nevyplynula z nej ani výška ročnej úrokovej

sadzby. V konaní 13Ro/611/2014 bolo nesporné, že žalobkyňa vyčerpala úver vo výške 7.671,93 eura, doposiaľ žalovanému uhradila 9.112,74 eura.

Súd prvej inštancie dospel tak k záveru, že suma, ktorú žalobkyňa žalobou uplatnila je sumou, ktorá je na strane žalovaného sumou bezdôvodného obohatenia. Pokiaľ žalovaný namietal premlčanie nároku žalobkyne, túto námietku vyhodnotil ako bezdôvodnú. Poukázal na to, že čo sa týka začiatku plynutia subjektívnej premlčacej doby, za začiatok plynutia je potrebné považovať deň kedy sa oprávnený, v tomto prípade žalobkyňa, v konkrétnom prípade skutočne dozvie o tom, že na jej úkor došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto bezdôvodné obohatenie získal. Pokiaľ sa žalobkyňa o bezdôvodnom obohatení dozvedela právoplatnosťou rozsudku č.k. 13Ro/611/2014-76, teda 15.12.2020, resp. dňom doručenia 27.11.2020 a žaloba o vydanie bezdôvodného obohatenia bola na súd podaná 16.03.2021, bola podaná v 2-ročnej subjektívnej dobe, aj v 3-ročnej objektívnej dobe a k premlčaniu nedošlo. Súd prvej inštancie poukázal na to, že žalovaný je osobou podnikajúcou na finančnom trhu a má odbornú prevahu nad spotrebiteľom, ktorému poskytuje svoje služby. Je preto možné od neho očakávať, že vo vzťahu k nemu sa bude správať poctivo. Námietka žalovaného o nemožnosti aplikácie 10-ročnej premlčacej doby nebola dôvodná. Žalovaný je poskytovateľom úveru na profesionálnej úrovni, je podnikateľom a preto sa predpokladá u takýchto spoločností vyššia odborná úroveň aj zodpovednosť za porušenie zmluvných povinností. V danom prípade bezdôvodné obohatenie na strane žalovaného vzniklo zaplatením príslušnej splátky úveru nad rámec zákonom ustanovenej povinnosti. Je možné preto konštatovať, že žaloba bola podaná v rámci 10-ročnej premlčacej doby. Dôvodný nebol taktiež žiadaný úrok z omeškania zo sumy bezdôvodného obohatenia, preto súd prvej inštancie žalobe vyhovel.

Pri právnom posúdení odkázal súd prvej inštancie na ustanovenia Občianskeho zákonníka - § 451 ods. 1, 2, § 456, § 107 ods. 1, 2, § 517 ods. 1, 2 a na ustanovenia Civilného sporového poriadku - § 290, § 291 ods. 1, 2, 3, § 295, § 296, § 211 ods. 1.

Výrok o nároku na náhradu trov konania odôvodnil ustanovením § 255 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1, 2 CSP.

2. Proti tomuto rozsudku podal odvolanie žalovaný z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. b), f) a h) Civilného sporového poriadku.

Poukázal na to, že súd prvej inštancie v odôvodnení len striktno konštatoval nepremlčanie nároku v subjektívnej ani v objektívnej 3-ročnej premlčacej dobe, pričom žiadnym spôsobom neozrejmil, na základe akej skutočnosti aplikoval pri určení počiatku plynutia tak objektívnej, ako aj subjektívnej premlčacej lehoty rovnaký okamih, a to deň 15.12.2020. Poukázal na to, že objektívna premlčacia doba plynie odo dňa, keď došlo k reálnemu získaniu bezdôvodného obohatenia, z čoho vyplýva, že objektívna doba vždy začne plynúť skôr a je rozpoznateľná na základe skutkových okolností. Zároveň je podľa neho dôležité podotknúť, že subjektívna premlčacia doba musí plynúť v rámci objektívnej doby, ktorú nemožno prekročiť. Nie je možné domáhať sa svojho nároku po márnom uplynutí objektívnej doby a odvolávať sa na neuplynúcu 2-ročnú subjektívnu dobu. Poukázal tiež na to, že konajúci súd absolútne neprihliadol na absenciu akýchkoľvek dôkazov, ktoré mali podľa názoru žalobkyne preukazovať žalovanú výšku bezdôvodného obohatenia, ale pri priznaní žalovanej sumy vychádzal z ničím nepodloženého skutkového tvrdenia žalobkyne o úhrade žalovanej sumy nad výšku poskytnutej istiny. Poukázal na to, že strany sporu sú povinné označiť skutkové tvrdenia dôležité pre rozhodnutie vo veci a podprieť svoje tvrdenia dôkazmi. Súd skúma pravdivosť tvrdených skutočností k uplatnenému nároku, hodnovernosť označených dôkazov k tvrdeným skutočnostiam a vyhodnotí, či sa označenými dôkazmi tvrdené skutočnosti preukázali. Pokiaľ súd prvej inštancie svoju argumentáciu podporil aplikáciou 10-ročnej premlčacej doby, žalovaný uviedol, že v predmete činnosti ako nebankový subjekt má poskytovanie úverov, za ktoré mu patria úroky a poplatky, úvery poskytuje za účelom zisku a nie bezdôvodného obohatenia. U subjektu, ktorý poskytuje úvery v rámci svojej podnikateľskej činnosti je akékoľvek úmyselné bezdôvodné obohatenie vylúčené. Je preto neopodstatnené vyhodnotiť konanie žalovaného ako úmyselné a smerujúce k získaniu bezdôvodného obohatenia. V danom prípade jednoznačne absentuje preukázanie úmyslu bezdôvodne sa obohatiť. Poukázal na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky 1Cdo/238/2017, z ktorého vyplýva jeho názor. Najvyšší súd Slovenskej republiky pritom opakovane vyjadril právny názor o nesprávnosti aplikácie 10-ročnej premlčacej doby v prípade spotrebiteľských vzťahov. Názor najvyššej súdnej autority je nevyhnutné aplikovať aj v tomto konaní. Žiadal preto, aby odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie, prípadne aby rozhodnutie súdu prvej inštancie zmenil tak, že žalobu zamietne a žalovanému prizná náhradu prvoinštančného, ako aj odvolacieho konania.

3. Žalobkyňa sa k odvolaniu žalovaného nevyjadrila.

4. Krajský súd v Prešove (ďalej aj len „odvolací súd“), príslušný na rozhodnutie o odvolaní (§ 34 CSP), vzhľadom na včas podané odvolanie (§ 362 CSP) preskúmal rozhodnutie súdu prvej inštancie z dôvodov uvedených v odvolaní žalovaného, ako aj konanie rozhodnutiu súdu prvej inštancie predchádzajúce, v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 379 a nasl. CSP. Odvolanie prejednal bez nariadenia pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) a dospel k záveru o tom, že odvolanie žalovaného bolo dôvodné.

5. Predmetom konania je žalobkyňou dňa 16.03.2021 na súde prvej inštancie uplatnený nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia, existenciu ktorého žalovaný výslovne nespochybnil, už vo vyjadrení k žalobe však rozporoval žalobkyňou neunesenú povinnosť tvrdenia a povinnosť dôkaznú, vzniesol námietku premlčania, poukazujúc na § 54a Občianskeho zákonníka a to, že v prípade práva na vydanie bezdôvodného obohatenia zákon stanovuje subjektívnu aj objektívnu premlčaciu dobu, ktorých vzájomný vzťah je taký, že pokiaľ skončí plynutie jednej z nich a vznesená je námietka premlčania, premlčané právo nemožno priznať.

6. Podľa § 54a časť vety pred bodkočiarkou Občianskeho zákonníka účinného v čase rozhodovania prvoinštančného súdu, premlčané právo zo spotrebiteľskej zmluvy nemožno vymáhať a ani ho platne zabezpečiť.

Podľa dôvodovej správy k zákonu č. 343/2018, ktorým bolo predmetné ustanovenie do Občianskeho zákonníka doplnené, sa táto úprava vzťahuje na obe strany spotrebiteľského vzťahu, na spotrebiteľa aj dodávateľa; vychádzajúc z uvedeného je na súde rozhodujúcim o nároku zo spotrebiteľskej zmluvy, ktorý je predmetom konania, posúdiť v konkrétnych skutkových okolnostiach to, či uplatnený nárok nie je premlčaným.

7. Ako vyplýva z judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky súčasťou práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivý proces je, aby súd vo veci na skutkový stav aplikoval platný a účinný právny predpis a objektívne posúdil všetky skutočnosti závažné pre rozhodnutie z hľadiska relevantných predpisov v zmysle zásady iura novit curia a starostlivo sa vecou zaoberal tak, aby poskytol účinnú právnu ochranu (sp.zn. II. ÚS 71/97, III. ÚS 64/2000, IV. ÚS 77/02 a II. ÚS 249/04), pričom rozhodnutie všeobecného súdu musí uviesť dostatočné dôvody, na základe ktorých je založené a vysporiadať sa s tými argumentmi účastníkov, ktoré sú vo veci relevantné (III. ÚS 119/03, IV. ÚS 115/03).

8. Súd prvej inštancie posudzujúc plynutie subjektívnej aj objektívnej premlčacej doby mal za to, že tieto začali plynúť zhodne najneskôr 15.12.2020 (u subjektívnej s možným začiatkom aj 27.11.2020), konštatujúc, že nárok nebol premlčaný ani v subjektívnej ani v objektívnej premlčacej dobe. Keďže žaloba bola na súd podaná 16.03.2021, subjektívna lehota by podľa všetkého uplynula až 15.12.2022, objektívna 15.12.2023 (bod 17 in fine rozsudku).

9. Je možné prisvedčiť žalovanému, že z odôvodnenia rozsudku nie je zrozumiteľný záver k plynutiu, resp. k možnému uplynutiu premlčacích lehôt aj v tom zmysle, že nie je možné domáhať sa nároku po márnom uplynutí objektívnej premlčacej doby a odvolávať sa neuplynúcu subjektívnu premlčaciu dobu.

10. Jediným dôkazným prostriedkom, z ktorého súd prvej inštancie vychádzal je rozsudok v konaní vedenom na Okresnom súde Poprad pod sp.zn. 13Ro/611/2014, pričom išlo o konanie, dôvodom ktorého bola povolená obnova konania na základe rozsudku Okresného súdu Poprad č.k. 15Csp/20/2017-54 z 25.03.2019 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove č.k. 12Co/117/2019-81 zo 14.05.2020. V konaní 13Ro/611/2014 bol pôvodne pod č.k. 13Ro/611/2014-35 z 27.11.2014 vydaný platobný rozkaz, ktorý nadobudol právoplatnosť 30.12.2014.

Nie sú zrejmé dôvody návrhu na povolenie obnovy konania, ani to, či súd vykonal dokazovanie listinami zo spisu 13Ro/611/2014 v zmysle návrhu žalobkyne, v rozsudku o tom nie je žiadna zmienka, žalobkyňa ani netvrdila, že o bezdôvodnom obohatení sa dozvedela v deň, ktorý uviedol súd prvej inštancie.

11. Z rozsudku nie je preskúmateľný ani záver o plynutí objektívnej premlčacej doby v konkrétnych skutkových okolnostiach, z odkazu na rozhodnutie v konaní 13Ro/611/2014 nevyplývajú žiadne informácie o čase a rozsahu plnenia na záväzok z úverovej zmluvy, záver súdu o podstatných skutkových okolnostiach, skutkovom stave veci, je pritom dôležitou súčasťou odôvodnenia rozhodnutia súdu.

Skutkový záver musí vychádzať z dielčích, pre rozhodnutie vo veci samej významných skutkových zistení, čím sa stáva východiskom pre právne posúdenie veci.

12. Rozhodnutie súdu prvej inštancie podľa odvolacieho súdu nedáva odpoveď na zásadnú námietku žalovaného o podaní žaloby na súd po premlčaní nároku, čím je rozhodnutie nepreskúmateľné, vykazujúce znaky znemožnenia strane sporu - žalovanému uskutočňovať jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Súd prvej inštancie tým svoje rozhodnutie zaťažil vadou, na ktorú nebolo možné neprihliadať, čím bol založený dôvod pre zrušenie rozsudku súdu prvej inštancie z dôvodu podľa § 389 ods. 1 písm. b) CSP a vrátenie veci súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

13. V priebehu ďalšieho konania súd prvej inštancie vec opätovne prejedná, posúdi či z dôkazov v spise, tvrdení sporovej strany je alebo nie je relevantný záver o nemožnosti vymáhať nárok na súde pre jeho premlčanie. Svoje závery o skutkových zisteniach a právnom posúdení veci odôvodní spôsobom zodpovedajúcim § 220 ods. 2 CSP tak, aby obsahovalo dostatok dôvodov a ich uvedenie bolo zrozumiteľné, čím sa mieni nielen poukazovanie na všeobecné teoretické východiská, ale ich aplikácia na konkrétne zistený skutkový stav veci.

14. V novom rozhodnutí rozhodne súd prvej inštancie taktiež o nároku na náhradu trov konania, vrátane nároku na náhradu trov odvolacieho konania (§ 396 ods. 3 CSP).

15. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Podľa § 420 CSP, dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Podľa § 421 ods. 1 CSP, dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Podľa § 421 ods. 2 CSP, dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n).

Podľa § 423 CSP, dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné.

Podľa § 424 CSP, dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

Podľa § 427 ods. 1 CSP, dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Podľa § 427 ods. 2 CSP, dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde.

Podľa § 428 CSP, v dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Podľa § 429 ods. 1 CSP, dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Podľa § 429 ods. 2 CSP, povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.